

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

20 mai 2020

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'arrêté royal
du 11 octobre 1991 en vue de
permettre le report après le congé postnatal
des périodes de chômage temporaire
liées au COVID-19 survenues
durant le congé prénatal**

RAPPORT DE LA PREMIÈRE LECTURE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES, DE L'EMPLOI ET
DES PENSIONS
PAR
MME **Sophie THÉMONT**

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif.....	3
II. Discussion générale.....	4
III. Discussion des articles et votes.....	9

Voir:
Doc 55 1231/ (2019/2020):

- 001: Proposition de loi de Mmes Leroy et Willaert et consorts.
002: Amendements.

Voir aussi:

- 004: Articles adoptés en première lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

20 mei 2020

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het koninklijk besluit
van 11 oktober 1991 om periodes van
tijdelijke werkloosheid als gevolg
van het COVID-19 die plaatsvinden
tijdens het prenataal verlof te kunnen
overdragen tot na het postnataal verlof**

VERSLAG VAN DE EERSTE LEZING

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR SOCIALE ZAKEN, WERK EN
PENSIOENEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Sophie THÉMONT**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Algemene bespreking.....	4
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	9

Zie:
Doc 55 1231/ (2019/2020):

- 001: Wetsvoorstel van de dames Leroy en Willaert c.s.
002: Amendementen.

Zie ook:

- 004: Artikelen aangenomen in eerste lezing.

02224

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Marie-Colline Leroy

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Björn Anseeuw, Jan Spooren, Valerie Van Peel
Ecolo-Groen	Marie-Colline Leroy, Gilles Vanden Burre, Evita Willaert
PS	Ludivine Dedonder, Marc Goblet, Sophie Thémont
VB	Ellen Samyn, Hans Verreyt
MR	Mathieu Bihet, Isabelle Galant
CD&V	Nahima Lanjri
PVDA-PTB	Steven De Vuyst
Open Vld	Tania De Jonge
sp.a	Anja Vanrobaeys

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

cdH	Catherine Fonck
-----	-----------------

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Frieda Gijbels, Katrien Houtmeyers, Wouter Raskin, Wim Van der Donckt
Kristof Calvo, Barbara Creemers, Georges Gilkinet, Laurence Hennuy
Jean-Marc Delizée, N N, Eliane Tillieux, Philippe Tison
Ortwin Depoortere, Dominiek Sneppe, Frank Troosters
Magali Dock, Florence Reuter, Vincent Scourneau
Nawal Farih, Els Van Hoof
Sofie Merckx, Nadia Moscufo
Egbert Lachaert, Vincent Van Quickenborne
Jan Bertels, Meryame Kitir

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numerering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de loi au cours de sa réunion du 12 mai 2020.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

Mme Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen) indique que la présente proposition de loi vise à assimiler à une période de travail la période de chômage temporaire pour force majeure ou chômage temporaire pour raison économique survenue durant le congé prénatal.

Durant le congé prénatal, une distinction est opérée entre les périodes suivantes:

— une période de repos obligatoire d'une semaine avant la date présumée de l'accouchement;

— une période de repos facultatif de cinq semaines (sept en cas de naissances multiples); la travailleuse peut donc choisir de prendre ce congé, en totalité ou en partie, ou y renoncer.

Le congé prénatal peut être reporté, en totalité ou en partie, à l'issue des neuf semaines de congé postnatal, à la condition que la travailleuse ait continué à travailler à partir de la sixième semaine qui précède la date réelle de l'accouchement.

Autrement dit, seuls les jours pendant lesquels la travailleuse a effectivement travaillé durant cette période pourront être reportés après le congé postnatal, à l'exception de certains jours d'inactivité assimilés à des périodes de travail, énumérés de façon très limitative dans la réglementation. Les périodes de chômage temporaire pour force majeure tout comme le chômage temporaire pour raison économique pour les employés ne sont pas concernées par ces exceptions.

Depuis l'éclatement de la pandémie de COVID-19, de très nombreux travailleurs et travailleuses ont été mis en chômage temporaire. Les femmes qui sont mises en chômage temporaire et qui sont dans la période de congé prénatal (soit les six semaines précédant l'accouchement) sont cependant davantage pénalisées: le chômage temporaire n'étant pas assimilé à une période de travail, le congé postnatal de ces femmes sera, *de facto*, plus court que celui de celles qui ont pu continuer à (télé)travailler au-delà de la sixième semaine précédant l'accouchement.

Originellement, la proposition tendait à régler ce problème en assimilant à une période de travail la période

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 12 mei 2020.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

Mevrouw Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen) geeft aan dat dit wetsvoorstel ertoe strekt de periode van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht of van tijdelijke werkloosheid om economische redenen tijdens het prenataal verlof, gelijk te stellen met arbeidsperiodes.

Tijdens het prenataal verlof wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende periodes:

— een periode van verplichte rust van één week vóór de vermoedelijke datum van de bevalling;

— een periode van facultatieve rust van vijf weken (zeven weken bij een meerling); de werkneemster heeft dus de keuze om dit verlof volledig of gedeeltelijk op te nemen, dan wel eraan te verzaken.

Het prenataal verlof kan volledig of gedeeltelijk worden overgedragen tot na de negen weken postnataal verlof, op voorwaarde dat de werkneemster is blijven werken vanaf de zesde week vóór de werkelijke datum van de bevalling.

Alleen de dagen waarop de werkneemster effectief heeft gewerkt tijdens deze periode zijn dus overdraagbaar tot na het postnataal verlof, met uitzondering van sommige dagen van inactiviteit die worden gelijkgesteld met arbeidsperiodes (die gelijkgestelde dagen worden limitatief opgesomd in de regelgeving). Voor de bedienden ressorteren die periodes van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht en van tijdelijke werkloosheid om economische redenen evenwel niet onder die uitzonderingen.

Sinds de uitbraak van de COVID-19-pandemie zijn heel veel werknemers en werkneemsters tijdelijk werkloos geworden. Vrouwen die tijdelijk werkloos worden tijdens de periode van prenataal verlof (dus in de zes weken vóór de bevalling) worden echter extra benadeeld: aangezien de periode van tijdelijke werkloosheid niet wordt gelijkgesteld met een arbeidsperiode, zal het postnataal verlof van die vrouwen *de facto* korter zal zijn dan dat van de vrouwen die konden blijven (tele)werken na de zesde week vóór de bevalling.

Aanvankelijk strekte dit wetsvoorstel ertoe dat pijnpunt weg te werken door de periode van tijdelijke werkloosheid

de chômage temporaire pour force majeure, pour autant que cette période de chômage temporaire soit due à la COVID-19 et que celle-ci se situe entre le 1er mars 2020 et le 30 juin 2020.

L'oratrice indique que ce moment de crise sanitaire a toutefois paru être le moment opportun pour régler définitivement le problème exposé ci-dessus, sans le limiter à la période précitée. Elle indique en conséquence que des amendements ont été déposés en vue de pérenniser cette solution, qui ne se limitera donc pas à la période de pandémie de COVID-19.

II. — DISCUSSION GÉNÉRALE

Mme Nahima Lanjri (CD&V) rappelle que la question du report des jours de congé prénatal à la période de congé postnatal a occupé la commission bien avant l'éclatement de la pandémie, certains groupes politiques en ayant même fait leur priorité. La réglementation en matière de congé de maternité impose aux futures mères un traitement inéquitable: si elles tombent malades avant l'accouchement, le congé postnatal en sera affecté, avec toutes les conséquences sociales et sanitaires pour la mère comme pour l'enfant.

La période de pandémie n'a fait que mettre en évidence le caractère problématique de cette situation. Les travailleuses enceintes sont contraintes, comme tout un chacun voire davantage, de respecter les mesures de confinement. Toutes n'ont pas un emploi pour lequel le télétravail est possible, et nombreuses sont celles qui ont été mises en chômage temporaire et qui verront leur congé postnatal réduit à concurrence de ces jours de chômage temporaire.

L'intervenante indique que la ministre de l'Emploi, Mme Nathalie Muylle, a élaboré un projet d'arrêté royal de pouvoirs spéciaux pour régler ce problème pour la période de la pandémie, qu'elle-même a cosigné une proposition de loi (DOC 55 0278/1) poursuivant le même objectif et qu'elle est cosignataire de la présente proposition de loi.

Pour *Mme Ludivine Dedonder (PS)*, le non-report des jours de congé prénatal à la période qui suit l'accouchement en cas de maladie de la femme enceinte est un problème qu'il convient de régler. Avec d'autres membres de son groupe, et bien avant la pandémie de COVID-19, l'intervenante avait déposé une proposition de loi (DOC 55 0050/1), qui avait reçu la priorité. La pandémie en cours constitue le moment opportun pour modifier la réglementation en assimilant à une période de travail,

wegens overmacht gelijk te stellen met een arbeidsperiode, op voorwaarde dat die periode van tijdelijke werkloosheid te wijten is aan COVID-19 en plaatsvindt tussen 1 maart 2020 en 30 juni 2020.

Volgens de spreker biedt de huidige gezondheidscrisis evenwel het momentum om het hierboven uiteengezette pijnpunt voorgoed uit te bannen, zonder enige tijdsbeperking. Zij geeft dan ook aan dat amendementen werden ingediend om die oplossing te bestendigen en die niet te beperken tot de periode van de COVID-19-pandemie.

II. — ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw Nahima Lanjri (CD&V) herinnert eraan dat de overdracht van dagen prenataal verlof naar de postnatale verlofperiode al lang vóór de uitbraak van de pandemie in de commissie aan bod is gekomen; voor sommige fracties was het zelfs een prioritair thema. De regelgeving inzake moederschapsverlof is onbillijk voor toekomstige moeders: als zij vóór de bevalling ziek worden, heeft zulks gevolgen voor het postnataal verlof, met alle sociale en gezondheidsgevolgen voor moeder en kind.

De pandemieperiode heeft dat knelpunt alleen maar zichtbaarder gemaakt. Zoals iedereen – en zelfs in grotere mate – zijn de zwangere werknemers gedwongen de lockdownmaatregelen in acht te nemen. Niet al die vrouwen hebben een met telewerk bestaande baan; velen van hen zijn tijdelijk werkloos geworden, waardoor hun postnataal verlof wordt verminderd met het aantal dagen tijdelijke werkloosheid.

De spreker geeft aan dat minister van Werk Muylle een ontwerp van koninklijk besluit houdende bijzondere machten heeft uitgewerkt om dit pijnpunt te verhelpen gedurende de pandemieperiode. Zelf is mevrouw Lanjri mede-indienster van een wetsvoorstel met hetzelfde doel (DOC 55 0278/001), alsook van het voorliggende wetsvoorstel.

Mevrouw Ludivine Dedonder (PS) wijst erop dat bij ziekte van de zwangere vrouw de dagen prenataal verlof niet kunnen worden overgedragen naar de periode na de bevalling; volgens de spreker vormt zulks een probleem, dat moet worden opgelost. Samen met andere leden van haar fractie heeft mevrouw Dedonder lang vóór de COVID-19-pandemie een wetsvoorstel (DOC 55 0050/001) ingediend, dat als prioritair werd

pendant la grossesse, les périodes d'incapacité de travail pour cause de maladie ou d'accident.

Mme Florence Reuter (MR) rappelle que le texte, qu'elle a par ailleurs cosigné, trouve son origine dans le constat que la pandémie de COVID-19 a entraîné, entre autres conséquences des mesures de confinement, une explosion du nombre de cas de chômage temporaire. Comme tous les travailleurs salariés, les femmes enceintes dont l'emploi ne se prête pas au télétravail ont été massivement confrontées à cette situation de chômage temporaire, mais avec une conséquence plus particulière au niveau du congé postnatal: celui-ci est en effet raccourci à concurrence de la durée de chômage temporaire, comme si elles étaient tombées malades, alors qu'elles se sont pas tombées malades et étaient parfaitement en mesure de travailler. Elles sont à ce titre doublement pénalisées.

La question semblait entendue en ce qui concerne la période de pandémie dans laquelle nous nous trouvons et un accord a été obtenu pour permettre le report des journées d'absence pour cause de chômage temporaire en raison du COVID-19 pour déterminer la durée du congé postnatal.

Mais le débat a évolué dans un sens différent: certains auteurs de la proposition de loi souhaitent à présent pérenniser la solution imaginée à l'origine uniquement pour le temps de la pandémie. Or, la question était en débat avant que n'éclate ladite pandémie. Celle-ci aura par ailleurs des conséquences économiques, sociales et budgétaires très lourdes; le coût de la mesure – si on devait la pérenniser – pour la société, et pour les employeurs, sera sans doute significatif. D'autres besoins liés à la crise sanitaire nous imposent de faire des choix: n'y a-t-il pas d'autres mesures prioritaires à prendre? Quelles seraient les conséquences pour les employeurs?

En d'autres termes, l'oratrice s'interroge sur le moment choisi pour faire adopter cette mesure, sous couvert de crise sanitaire. Elle reste favorable à la solution proposée originellement, limitée à la période de la pandémie, et estime qu'il est préférable de reporter le débat sur la pérennisation de la mesure.

Mme Anja Vanrobaeys (sp.a), également consignataire de la proposition, souscrit à l'objectif de transformer la mesure, originellement temporaire, en mesure définitive. Il est établi que le raccourcissement de la durée du congé postnatal (en raison des jours de travail non prestés avant l'accouchement) entraîne de nombreux problèmes sur le

aangemerkt. De huidige pandemie is een goed moment om de regelgeving bij te sturen en de tijdens de zwangerschap vallende arbeidsongeschiktheidsperiodes wegens ziekte of ongeval gelijk te stellen met een arbeidsperiode.

Mevrouw Florence Reuter (MR) wijst erop dat zij het wetsvoorstel mee heeft ondertekend en dat het voortvloeit uit de vaststelling dat de COVID-19-pandemie ten gevolge van de lockdownmaatregelen onder andere heeft geleid tot een forse toename van het aantal mensen in tijdelijke werkloosheid. Zoals alle werknemers werden de zwangere vrouwen met een niet met telewerk bestaande baan in groten getale geconfronteerd met die tijdelijke werkloosheid; zij kregen bovendien te maken met een specifiek gevolg inzake het postnataal verlof, want dat verlof wordt ingekort met de duur van de tijdelijke werkloosheid, alsof zij ziek waren geworden, terwijl dat niet het geval was en zij perfect bij machte waren te werken. Die vrouwen ondervinden dus een dubbel nadeel.

Met betrekking tot de huidige pandemieperiode leek ter zake eensgezindheid te bestaan; er werd derhalve een akkoord uitgewerkt waardoor de dagen afwezigheid wegens COVID-19-gerelateerde tijdelijke werkloosheid bij de berekening van de duur van het postnataal verlof mochten worden overgedragen.

Het debat is echter een andere richting uitgegaan: bepaalde indieners van het wetsvoorstel willen thans een permanente gelding voor de oorspronkelijk slechts voor de duur van de pandemie uitgewerkte oplossing. Die kwestie was echter al een discussiepunt vóór de pandemie uitbrak. Een dergelijke permanente gelding van de maatregel zou overigens grote economische, sociale en budgettaire gevolgen hebben, met wellicht heel hoge kosten voor de samenleving én voor de werkgevers. Gezien de andere behoeften in verband met de gezondheidscrisis moeten keuzes worden gemaakt: dienen andere maatregelen geen voorrang te krijgen? Wat zouden de gevolgen voor de werkgevers zijn?

De spreker zet met andere woorden vraagtekens bij het gekozen ogenblik om die maatregel te doen aannemen, onder het mom van de gezondheidscrisis. Ze blijft voorstander van de oorspronkelijk voorgestelde oplossing, die beperkt blijft tot de duur van de pandemie. Volgens haar wordt het debat om de maatregel permanente gelding te geven, beter uitgesteld.

Mevrouw Anja Vanrobaeys (sp.a), tevens mede-ondertekenaar van het wetsvoorstel, onderschrijft de doelstelling om de oorspronkelijk tijdelijk bedoelde maatregel permanente gelding te geven. Het staat vast dat de inkorting van de duur van de nabevallingsrust (wegens de niet-gewerkte dagen vóór de bevalling) veel

plan de la santé des mères et des nourrissons; cela ne favorise par ailleurs pas l'établissement du lien entre la mère et l'enfant. Enfin, il ne faut pas perdre de vue que la Belgique est, dans les comparaisons internationales, dans le peloton de queue en ce qui concerne la durée du congé de maternité.

Tous ces éléments sont étrangers à la situation de crise sanitaire que nous traversons et plaident en faveur d'un règlement définitif de la question. La crise sanitaire n'est en fin de compte que le révélateur du caractère problématique de cet aspect de la réglementation du congé de maternité.

Mme Ellen Samyn (VB) indique que son groupe soutiendra la proposition de loi, ainsi que les amendements annoncés. La crise sanitaire actuelle pousse massivement des femmes enceintes dans le régime du chômage temporaire, avec les conséquences que l'on sait sur la durée du congé postnatal. Ce n'est bon ni pour les mères ni pour les enfants et aura des conséquences sanitaires autant que sociales qu'il convient de prévenir.

L'intervenante souhaite obtenir des éclaircissements sur les projets en la matière de la ministre Nathalie Muylle. Plus spécifiquement, l'arrêté royal de pouvoirs spéciaux et la présente proposition de loi ne risquent-ils pas d'entrer en contradiction?

Sur ce point bien précis, *Mme Nahima Lanjri (CD&V)* indique que le texte de l'amendement global n° 5 (DOC 55 1231/002) reprend le texte du projet d'arrêté royal de pouvoirs spéciaux. Le risque de contradiction ou de double emploi des textes est de la sorte écarté.

Mme Nadia Moscufo (PVDA-PTB) considère que le mouvement en cours rend aux femmes leur place dans la société. Si la crise sanitaire causée par la COVID-19 permet des avancées, il n'y a aucune raison de limiter ces avancées à cette période de crise.

Certains groupes ont fait état de leurs craintes en ce qui concerne l'impact budgétaire de la mesure. Aux yeux de l'oratrice, il s'agit avant tout d'un choix politique. Des mesures ont été prises au bénéfice d'autres catégories de personnes à la faveur de la crise. La présente proposition, telle qu'elle sera amendée, est juste et le restera après la crise.

M. Jan Spooren (N-VA) exprime ses préoccupations concernant les moyens dont dispose la sécurité sociale en ce temps de pandémie. Les besoins se multipliant, il

problèmes teweegbrengt voor de gezondheid van de moeders én de zuigelingen; voorts is dit niet bevorderlijk voor de band tussen moeder en kind. Tot slot mag niet over het hoofd worden gezien dat België inzake de duur van de moederschapsrust achteraan bengelt in de internationale vergelijkingen.

Al die elementen hebben niets te maken met de huidige gezondheidscrisis, maar zetten ertoe aan een definitieve oplossing uit te werken. Uiteindelijk brengt de gezondheidscrisis slechts aan het licht dat er een probleem is met dit aspect van de regelgeving inzake moederschapsrust.

Mevrouw Ellen Samyn (VB) geeft aan dat haar fractie het wetsvoorstel zal steunen, evenals de aangekondigde amendementen. Door de huidige gezondheidscrisis belanden tal van zwangere vrouwen in het tijdelijke werkloosheidstelsel, met de gekende gevolgen voor de duur van de nabevallingsrust. Voor zowel de moeders als de kinderen is dit geen goede zaak; dit zal gezondheids- en sociale gevolgen hebben, die moeten worden voorkomen.

De spreekster verzoekt om nadere uitleg over wat minister Nathalie Muylle ter zake van plan is. Dreigt met name geen tegenstrijdigheid tussen het koninklijk besluit houdende bijzondere machten en dit wetsvoorstel?

Inzake dat specifiek aspect stelt *mevrouw Nahima Lanjri (CD&V)* dat de tekst van het alomvattend amendement nr. 5 (DOC 55 1231/002) de tekst overneemt van het ontwerp van koninklijk besluit houdende bijzondere machten. Er is dus geen gevaar op tegenstrijdigheid of op overlapping van de teksten.

Volgens *Mevrouw Nadia Moscufo (PVDA-PTB)* zet de huidige context een en ander in beweging waardoor de vrouwen hun positie in de maatschappij kunnen terugwinnen. De COVID-19-crisis biedt kansen op vooruitgang, maar er is geen enkele reden om die vooruitgang een halt toe te roepen wanneer deze crisisperiode eenmaal achter de rug zal zijn.

Bepaalde fracties tonen zich bezorgd om de budgettaire weerslag van de maatregel, maar volgens de spreker gaat het bovenal om een politieke keuze. Ook ten behoeve van andere categorieën van personen werden maatregelen genomen die zijn ingegeven door de crisis. Dit wetsvoorstel, zoals het zal worden geamendeerd, is rechtvaardig en zal dat ook na de crisis blijven.

De heer Jan Spooren (N-VA) geeft aan bezorgd te zijn over de middelen van de sociale zekerheid in deze tijden van pandemie. Er duiken steeds nieuwe noden

convient de faire un usage réfléchi de ces moyens, qui ne sont pas extensibles à l'infini.

La proposition de loi originelle, limitée à la période de crise liée à la COVID-19, pouvait recevoir le soutien de l'orateur: il s'agissait de répondre au problème de l'explosion du chômage temporaire, qui frappe également des femmes enceintes, en veillant à ne pas discriminer les ouvrières et les employées.

Par ailleurs, le risque d'abus du mécanisme mis en place et limité à la période de crise sanitaire est quasi nul, dans la mesure où, dans le contexte actuel, le chômage temporaire lié à la pandémie est par nature un facteur externe, imposé par les règles en matière de confinement et qui échappe à la volonté de l'employeur.

Il n'en ira pas nécessairement de même avec un dispositif permanent; les auteurs des amendements ont-ils mesuré qu'une mesure permanente pourrait à l'avenir inciter les femmes enceintes à recourir, avec l'accord de l'employeur, au chômage temporaire?

Les amendements, tardifs, qui vont jusqu'à assimiler l'incapacité de travail à une période de travail, modifient profondément l'économie de la proposition. Outre leurs conséquences budgétaires, non mesurées, ils sont une source potentielle d'abus dans le futur.

Mme Tania De Jonge (Open Vld) exprime sa compréhension vis-à-vis de la proposition et admet qu'on veuille assimiler à une période de travail non seulement le chômage temporaire mais également l'incapacité de travail pour cause de maladie: dans les deux cas, la femme qui – contre sa volonté – s'absente du travail pendant sa grossesse perd du temps de congé postnatal. La situation est inéquitable, que nous soyons ou non en période de pandémie.

La solution proposée est simple. Le point épineux du dossier reste son coût budgétaire. Si l'impact de l'assimilation des périodes d'incapacité de travail est moindre pour les finances publiques, la mesure a cependant un coût pour les employeurs, qui paieront au travers du salaire garanti.

En l'état actuel des choses, et sachant que le gouvernement a travaillé sur la question, l'intervenante estime préférable d'attendre l'initiative – imminente – de celui-ci.

op en dus moet er weldoordacht worden omgesprongen met die middelen, die niet onuitputtelijk zijn.

Het oorspronkelijke wetsvoorstel, waarbij de maatregel beperkt zou worden voor de duur van de COVID-19-crisis, kon rekenen op de steun van de spreker: het moest een antwoord bieden op de enorme toename van het aantal tijdelijk werklozen, onder wie ook zwangere vrouwen, en erop toezien dat arbeidsters en vrouwelijke bedienden niet zouden worden gediscrimineerd.

Daarenboven is het risico vrijwel onbestaande dat van de regeling die in het raam en voor de duur van de gezondheidscrisis werd uitgewerkt, misbruik zal worden gemaakt. De tijdelijke werkloosheid als gevolg van de pandemie is in de huidige context immers per definitie een externe factor waar men door de lockdownmaatregelen niet omheen kan en die buiten de wil van de werkgever valt.

Dat geldt niet noodzakelijkerwijs bij een permanente regeling: hebben de indieners van de amendementen er bij stilgestaan dat een permanente maatregel zwangere vrouwen er in de toekomst toe zou kunnen aanzetten om met instemming van de werkgever te kiezen voor tijdelijke werkloosheid?

De laat ingediende amendementen, waarbij arbeidsongeschiktheid zelfs wordt gelijkgesteld met een arbeidsperiode, gaan ver voorbij de strekking van dit voorstel. Naast het feit dat de budgettaire gevolgen niet werden gemeten, vormen de amendementen een bron van mogelijk misbruik in de toekomst.

Mevrouw Tania De Jonge (Open Vld) toont begrip voor het wetsvoorstel en aanvaardt dat men niet alleen de tijdelijke werkloosheid, maar ook de arbeidsongeschiktheid als gevolg van ziekte wil gelijkstellen aan een arbeidsperiode: in beide gevallen verliest de vrouw die tijdens haar zwangerschap – buiten haar wil om – afwezig is van het werk, een deel van haar postnataal verlof. Die situatie is ook buiten de context van de pandemie oneerlijk.

De voorgestelde oplossing is eenvoudig. Het knelpunt is de budgettaire kostprijs ervan. Hoewel de gelijkstelling van perioden van arbeidsongeschiktheid een geringere impact op de overheidsfinanciën heeft, brengt de maatregel wel degelijk kosten mee voor de werkgevers, die een en ander zullen betalen via het gewaarborgd loon.

Zoals de zaken er nu voorstaan, en in de wetenschap dat de regering zich over dit vraagstuk heeft gebogen, vindt de spreker het verkieslijk om dat – nakende – regeringsinitiatief af te wachten.

Enfin, les amendements annoncés posent question sur le plan de la méthode. D'une part, ils ont pour objet de transformer une mesure temporaire et urgente en un dispositif définitif, qui subsistera après la pandémie. Ce n'est pas à cet effet que l'urgence a été accordée par la séance plénière. D'autre part, il est prévu de faire rétroagir la mesure au 1er mars 2020: quelles seront les conséquences pour les employeurs?

Mme Evita Willaert (Ecolo-Groen) estime qu'il est absurde de faire supporter au nouveau-né la maladie ou le chômage temporaire de la femme enceinte.

Les amendements déposés étendent notamment l'assimilation à une période travaillée de la période d'incapacité de travail pour maladie, ce qui correspond aux intentions du gouvernement par rapport au projet d'arrêté royal de pouvoirs spéciaux.

Mais l'esprit dans lequel la proposition de loi a été conçue vaut tant en période de crise sanitaire qu'en période normale. L'extension temporelle de la mesure réalisée par les amendements s'impose comme une évidence, même si elle ne correspond pas aux projets du gouvernement, dont les pouvoirs spéciaux sont il est vrai limités au règlement de la crise sanitaire. De nombreux groupes avaient exprimé, avant que n'éclate la pandémie, leur volonté d'aboutir dans ce dossier et dans le sens des amendements. Ceux-ci ne constituent donc pas une surprise.

Le moment paraît venu de régler la question une fois pour toute. Comme rappelé par une intervenante précédente, la Belgique est à la traîne en ce qui concerne le congé de maternité. Concernant l'impact budgétaire de la mesure, il faut le mettre en regard de ce que signifie la maternité, pour les femmes et la société en général, et se demander combien d'enfants une femme a dans sa vie.

Mme Florence Reuter (MR) s'interroge sur les raisons qui peuvent pousser à adopter ce texte en urgence, alors que le gouvernement tient un projet d'arrêté royal qui règle la question, du moins pour la période de pandémie que nous traversons.

Pourquoi ne pas régler le problème en deux temps? Il existe un consensus pour adopter un texte (proposition de loi ou arrêté royal) à visée temporaire: adoptons-le et réglons plus tard, après la crise, à froid et à la lueur

Ten slotte doen de aangekondigde amendementen vragen rijzen omtrent de werkwijze. Ten eerste strekken ze ertoe een tijdelijke en spoedeisende maatregel om te zetten in een permanente regeling die na de pandemie zal blijven bestaan. Het plenum heeft de urgentie niet met dat doel toegekend. Ten tweede wordt in uitzicht gesteld dat de maatregel terugwerkende kracht tot 1 maart 2020 krijgt: welke gevolgen zal dat hebben voor de werkgevers?

Volgens mevrouw Evita Willaert (Ecolo-Groen) is het absurd om de pasgeborene te doen opdraaien voor de ziekte of de tijdelijke werkloosheid van de moeder tijdens haar zwangerschap.

Het klopt dat de ingediende amendementen de gelijkstelling uitbreiden tot een tijdvak van de periode van arbeidsongeschiktheid wegens ziekte waarin is gewerkt. Zulks is in overeenstemming met wat de regering beoogde met het ontwerp van koninklijk besluit houdende bijzondere machten.

De bedoeling achter dit wetsvoorstel is echter dat de in uitzicht gestelde regeling zou gelden zowel tijdens een gezondheidscrisis als in normale tijden. De via de amendementen beoogde uitbreiding van de maatregelen in de tijd is een voor de hand liggende noodzakelijkheid, ook al strookt ze niet met de plannen van de regering, waarvan de volmachten namelijk beperkt zijn tot de afwikkeling van de gezondheidscrisis. Voordat de pandemie uitbrak, hadden veel fracties zich bereid verklaard om in dat dossier tot een oplossing te komen die in de lijn ligt van wat in de amendementen is vervat. Die amendementen komen dan ook niet als een verrassing.

De tijd lijkt te zijn gekomen om de aangelegenheid voor eens en voor altijd te regelen. Zoals een vorige spreekster al in herinnering heeft gebracht, loopt België achter op het gebied van zwangerschapsverlof. De begrotingsimpact van de maatregel moet worden afgewogen tegen wat het moederschap betekent voor de vrouwen en voor de samenleving in haar geheel. Parallel daarmee moet men zich bovendien afvragen hoeveel kinderen een vrouw in haar leven zal krijgen.

Mevrouw Florence Reuter (MR) vraagt zich af om welke redenen deze tekst met spoed moet worden aangenomen terwijl de regering een ontwerp van koninklijk besluit gereed heeft dat een en ander zal regelen, tenminste voor de duur van de pandemie die wij doormaken.

Waarom wordt de aangelegenheid niet in twee fasen geregeld? Er heerst een consensus over een tekst (een wetsvoorstel of een koninklijk besluit) met een tijdelijk oogmerk: laten we die aannemen en later, na de crisis,

de données budgétaires connues, la question d'un dispositif permanent.

L'intervenante rappelle que ses questions concernant les employeurs sont restées sans réponse.

Mme Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen), après avoir rappelé le postulat de départ de la proposition de loi, estime que la logique qui préside au texte trouve à s'appliquer qu'on soit ou non en période de pandémie. Elle considère que la question de l'impact budgétaire de la mesure doit être fortement relativisée: raccourcir le congé postnatal a également un coût pour la sécurité sociale, le nourrisson trop tôt séparé de sa mère tombant également plus souvent malade. On peut faire le pari que la préservation des quatorze semaines de congé postnatal sera bénéfique aux mères, aux enfants et à la société dans son ensemble.

Les auteurs des amendements n'ont pas abusé de la situation de crise pour pousser leurs propositions: la crise n'a agi que comme révélateur d'une injustice profonde qui existe dans la réglementation du congé de maternité. Les partenaires sociaux ont par ailleurs, via le CNT, estimé que la mesure était utile. Le moment semble bel et bien venu de faire adopter cette mesure.

III. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Mme Nahima Lanjri (CD&V) présente l'amendement n° 5 (DOC 55 1231/002) qui remplace les 4 articles de la proposition de loi par 6 articles.

Il est renvoyé à la justification de l'amendement.

Mme Evita Willaert et c.s. présentent l'amendement n° 6 (DOC 55 1231/002), sous-amendement à l'amendement n° 5, qui vise à supprimer l'article 6, alinéa 2, en vue de régler définitivement le report intégral au congé postnatal des périodes de chômage temporaire ou de maladie des 6 semaines qui précèdent l'accouchement.

L'amendement n° 6 est adopté par 11 voix contre 6.

L'amendement n° 5 est adopté par 11 voix contre 6.

als de zaken zijn bekoeld en de begrotingsgegevens bekend zijn, werk maken van een permanente regeling.

De sprekerster wijst erop dat zij geen antwoorden heeft gekregen op haar vragen met betrekking tot de werkgevers.

Mevrouw Marie-Colline Leroy (Ecolo-Groen) brengt het uitgangspunt van het wetsvoorstel in herinnering; zij is van mening dat de achterliggende logica van de tekst hoe dan ook standhoudt, ongeacht of er een pandemie woedt of niet. Volgens haar moet het vraagstuk van de budgettaire impact van de maatregel sterk worden gerelativeerd: een verkorting van het postnataal verlof heeft eveneens een kostprijs voor de sociale zekerheid, aangezien de baby die te vroeg van zijn of haar moeder wordt gescheiden, vaker ziek wordt. Het staat nagenoeg vast dat de handhaving van veertien weken postnataal verlof ten goede zal komen aan de moeders, de kinderen en de maatschappij in haar geheel.

De indieners van de amendementen hebben de crisissituatie niet misbruikt om hun voorstellen erdoor te duwen: de crisis heeft een diepe onrechtvaardigheid in de moederschapsverlofregelgeving blootgelegd. Via de Nationale Arbeidsraad hebben de sociale partners bovendien te kennen gegeven dat de maatregel nuttig was. Dit lijkt derhalve het aangewezen tijdstip om deze maatregel aan te nemen.

III. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Mevrouw Nahima Lanjri (CD&V) dient amendement nr. 5 (DOC 55 1231/002) in, dat ertoe strekt de 4 artikelen van het wetsvoorstel te vervangen door 6 artikelen.

Er wordt verwezen naar de verantwoording van het amendement.

Mevrouw Evita Willaert c.s. dient, als subamendement op amendement nr. 5, amendement nr. 6 (DOC 55 1231/002) in, dat ertoe strekt artikel 6, tweede lid, weg te laten om definitief de regeling in te stellen dat de periodes van tijdelijke werkloosheid of van ziekte tijdens de zes weken vóór de bevalling integraal mogen worden opgenomen na het postnataal verlof.

Amendement nr. 6 wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

Par conséquent, les amendements n° 1 à n° 4 deviennent sans objet.

*
* *

À la demande de Mme Florence Reuter, la commission procédera à une deuxième lecture (article 83 du Règlement).

La rapporteure,

Sophie THÉMONT

La présidente,

Marie-Colline LEROY

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (art. 78.2, alinéa 4, du Règlement): non communiquées.

Dientengevolge vervallen de amendementen nrs. 1 tot 4.

*
* *

Op verzoek van mevrouw Florence Reuter gaat de commissie over tot een tweede lezing (artikel 83 van het Reglement).

De rapporteur,

Sophie THÉMONT

De voorzitter,

Marie-Colline LEROY

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vergen (art. 78.2, 4., van het Reglement van de Kamer): niet meegedeeld.